

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ У КРОС-КУЛЬТУРНІЙ ПЕРСПЕКТИВІ

Збірник матеріалів

II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦІЇ

27-28 листопада 2024

Київ-2024

більше уваги на відмінностях, а не на подібностях, але під час зіставлення мов неминуче відзначаються і подібності, і відмінності.[2]

Узагальнюючи, можна виокремити наступні цілі контрастивного аналізу, що реалізується під час вивчення мов, а саме: (1) системне виокремлення відмінностей, (2) власний метод вивчення мови (від факту рідної мови до фактів іноземної), а також (3) своєрідне практичне застосування під час викладання іноземних мов. Усе зазначене свідчить про користь визнання контрастивного напряму особливим напрямом лінгвістики.[2]

Література

1. Жовтюк Н.П. Психолінгвістичні аспекти формування лексичної компетентності у процесі навчання англійської мови після німецької / Н. П. Жовтюк // Наук. зап. Терноп. нац. пед. ун-ту. Сер. Педагогіка. – 2012. – № 3. - С. 101-106.
2. Ковтун О. В Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика С.153-154
3. Концепція навчання іноземних мов у середній загальноосвітній 12-річній школі // English. – 2004. – № 6. – С. 3–8.

Стьопін Максим Григорович

*Старший викладач кафедри англійської філології,
Маріупольський державний університет, Київ, Україна*

МІЖКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНЦІЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ ЕЛЕМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

INTERCULTURAL COMPETENCE AS A KEY ELEMENT OF PROFESSIONAL TRAINING OF TRANSLATORS. The article deals with the importance of intercultural competence in the training of translators. The main aspects of intercultural competence, its impact on the quality of translation and the translator's ability to ensure effective communication between representatives of different cultures are outlined. Modern methods and approaches to the development of intercultural competence in professional training are analysed.

Keywords: *intercultural competence, training of translators, communication, cultural differences, translation.*

Ключові слова: *міжкультурна компетенція, підготовка перекладачів, комунікація, культурні відмінності, переклад.*

З розвитком глобалізації та інтернаціоналізації комунікацій міжкультурна компетенція стала невід'ємною складовою професійної підготовки перекладачів. Переклад передбачає не лише відтворення змісту, а й адаптацію тексту до культурного контексту цільової аудиторії. Це вимагає від перекладачів розуміння культурних відмінностей, національних особливостей мови та здатності коректно інтерпретувати контексти. Міжкультурна компетенція дозволяє уникати типових помилок у перекладі та сприяє більш точному та природному відтворенню повідомлення в іншій культурі.

Міжкультурна компетенція перекладача складається з декількох основних аспектів:

1. *Знання культурних особливостей.* Перекладач повинен добре розуміти культурні відмінності між мовою оригіналу та мовою перекладу. Наприклад, в англійській мові прийнято починати діловий лист із звертання, а в українській – із чіткої вказівки на мету. Така культурна різниця може бути критичною в діловому листуванні.

2. *Розуміння специфічних реалій і національних стереотипів.* Кожна культура має власні реалії, які важко перекласти дослівно. Наприклад, американський "Thanksgiving" потребує пояснення у перекладі для української аудиторії, адже в Україні немає аналогічного свята.

3. *Емпатія та гнучкість.* Перекладач повинен розвивати емпатію, щоб розуміти почуття та настрої представників іншої культури. Це особливо важливо в адаптації текстів із соціальним підтекстом чи культурними конотаціями [1, с. 54-55].

Міжкультурна компетенція є одним із ключових аспектів підготовки перекладачів, особливо в умовах глобалізації та інтернаціоналізації сучасної комунікації. Переклад передбачає не лише точне відтворення значення, але й адаптацію тексту до культурного контексту аудиторії, для якої він призначений. Відсутність знань про культурні норми та особливості може призвести до комунікативних помилок, що можуть спотворити зміст оригінального повідомлення. Таким чином, роль міжкультурної компетенції полягає у забезпеченні адекватної передачі інформації та підтримці ефективного діалогу між культурами.

Міжкультурна компетенція складається з кількох важливих компонентів. По-перше, це знання культурних реалій, зокрема історичних, соціальних, політичних та економічних особливостей країни, мова якої є джерелом або цільовою у перекладі. Такі знання допомагають перекладачеві уникати прямолінійного відтворення культурно маркованих елементів та знаходити еквіваленти, що забезпечують зрозумілість для цільової аудиторії. По-друге, це розуміння невербальних знаків, специфічних культурних символів та алюзій, які можуть мати різні значення в різних культурах [2, с. 85].

Для ефективної підготовки перекладачів із розвинутою міжкультурною компетенцією важливо впроваджувати у навчальний процес завдання, що включають аналіз культурних елементів тексту, ситуативні вправи та рольові ігри. Наприклад, студенти можуть аналізувати реалії певного тексту, обговорюючи можливі варіанти передачі культурно значущих елементів. Також доцільно застосовувати методику порівняльного аналізу культур, що дозволяє майбутнім перекладачам формувати більш точне уявлення про відмінності між культурами.

Міжкультурна компетенція дозволяє перекладачеві передавати не тільки слова, але й культуру, сприяючи взаєморозумінню між представниками різних культурних спільнот. Вона формує здатність перекладача до адаптації, критичного мислення, аналізу соціокультурного контексту та гнучкості у виборі мовних засобів. Отже, міжкультурна компетенція є важливим елементом професійної підготовки перекладачів, без якої неможливо досягти високого рівня точності, адекватності та якості перекладу в умовах багатокультурного середовища.

Підготовка перекладачів із акцентом на міжкультурну компетенцію має включати різноманітні дисципліни, що розкривають особливості культурних кодів і символів мовного середовища. Наприклад, вивчення соціокультурних аспектів тексту дозволяє студентам орієнтуватися у стилістичних особливостях культури мови оригіналу та визначати елементи, що потребують адаптації. Також важливо впроваджувати завдання з оцінювання міжкультурного змісту: перекладачі мають аналізувати тексти з урахуванням культурних відмінностей та вміння адаптувати їх для різних культурних аудиторій [3].

Міжкультурна компетенція є невід'ємною складовою професійної підготовки перекладачів, що дозволяє підвищити рівень взаєморозуміння між культурами та якість перекладів. Вона забезпечує адекватну передачу культурно маркованих елементів тексту та сприяє подоланню бар'єрів у комунікації. Важливість міжкультурної компетенції для перекладачів підкреслює необхідність інтеграції у процес навчання спеціальних вправ, що розвивають здатність до культурного аналізу, критичного мислення та гнучкості у перекладі текстів із різноманітним культурним підтекстом.

Література

1. Вовк, І. Г., Скляренко, В. В. Соціокультурний аспект у процесі підготовки перекладачів. Київ: Вид-во Київського університету, 2019. – 210 с.
2. Козлова, Н. П. Міжкультурна комунікація: теорія та практика. Львів: Світ, 2018. – 345 с.
3. Костенко. Д. Формування міжкультурної компетенції сучасного фахівця професійної підготовки [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

https://www.researchgate.net/publication/331654660_FORMUVANNA_MIZKULTURNOI_KOMPETENTNOSTI_U_PROFESIJNIJ_PIDGOTOVCI_SUCASNOGO_FAHIVCA (Дата звернення: 13.11.2024 р.).

Юлія Настаченко

Студентка ОС Магістр,

ОП «Середня освіта. Мова та література (англійська)»,

Маріупольський державний університет, Київ, Україна

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

USE OF MODERN DIGITAL TECHNOLOGIES IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING. In this article, we will consider the impact of digital technologies on the modern educational process. In particular, the advantages of their use emphasize the importance of digital tools for continuous education in combat situations, access to interactive resources that increase the comfort of learning and help students adapt materials to their needs. At the same time, attention was drawn to the problems associated with the lack of technical support and support for student motivation, which poses the task of finding new ways to organize effective learning for teachers.

Keywords: *digital technologies, English language, learning, educational tools.*

Ключові слова: *цифрові технології, англійська мова, навчання, навчальні засоби.*

В наш час дуже стрімко почали розвиватись цифрові технології, що також тягне за собою зміни й в освітній галузі. Насамперед, вони роблять навчальний процес більш зручним у застосуванні як і для учня так і для вчителя. Тим паче що з'явилося достатньо інструментів які допомагають покращити викладання та підвищити мотивацію в учнів. Але, незважаючи на всі переваги, використання цифрових технологій на уроках має і деякі недоліки, які відкривають для педагога великий простір для винаходу нових методик викладання.

Давайте спочатку визначимо що таке цифрові технології – це електронні інструменти, пристрої та ресурси, які обробляють генерують або зберігають дані [1]. Ми використовуємо їх кожен день – соціальні мережі, ігри, онлайн-платформи тощо. Із цього вибігає перша перевага у використанні цифрових технологій в навчальному процесі, учні відчують себе більш зручно та впевнено, бо знаходяться у своїй зоні комфорту.

В процесі вивчення англійської мови, перед вчителем постає завдання організувати уроки так, щоб повністю охопити всі галузі, які потрібні для знання мови. В цьому допоможуть онлайн-платформи, мобільні додатки та інтерактивні матеріали в яких учні можуть